

Planning en meer

4.1 Grafische A t/m Z

Met het Grafische A t/m Z willen wij u de belangrijkste vaktermen geven zodat u nog beter kunt communiceren met de vormgever en de drukker.

Aanmaakpartij

Een partij papier die specifiek in opdracht wordt vervaardigd en in voorraad wordt gehouden. Veelal met een gunstige prijs.

Adresseren

Drukwerk voorzien van adresgegevens vanuit computerbestanden.

Aflopemd

Naam van een beeld dat van het papier 'afloopt'. Het beeld loopt tot in de afsnee van het papier.

Afsnede

De zijden van het papier die bij het afwerken worden afgesneden.

Afzwakken

Het terugbrengen van de kracht van de kleur in de fotoafdruk. Dit gebeurt bijvoorbeeld als een tekst over een foto loopt.

Auteurscorrectie

Wijzigingen in de tekst in de proeffase.

Banderen

Drukwerk voorzien van (verzend)adresband.

Binden (vormen)

- Nieten - bindwijze door middel van 2 of meer nietjes
- Naaïen - bindwijze waarbij katerns met draad aan elkaar worden gehecht
- Lijmen - garenloos binden met hechting van lijm tussen de pagina's

Brunnerstrip

Controlestrook waarmee op een nauwkeurige manier de afdruk te controleren is.

Chapeau

Een chapeau is een regeltje boven de hoofdkop dat iets meer over het verhaal vertelt.

Chloorvrij papier

Papier dat vervaardigd is van cellulose dat zonder gebruik van chloor gebleekt is en dus minder milieubelastend is.

Cyaan

Benaming van de kleur blauw die gebruikt wordt bij vierkleuren (full color) druk.

Densiteit

De graad van donkerheid van een fotobeeld of de mate van inktdekking in druk.

Diapositief

Een afdruk van een fotografisch negatief, bijvoorbeeld witte tekst in een zwart vlak.

DPI

Dots per inch. De eenheid van rasterfijnheid voor resolutie.

Drukproeven

Een echte drukproef, van de drukpers bestaat niet, maar eigenlijk bestaan alleen zetproeven. Om toch de werkelijkheid van druk te controleren (zeker bij kostbaar en grote oplage full color drukwerk) bestaan er een vorm van 'drukproeven' zoals:

Ozalid	- lichtdruk van de schone film
Persproef	- gedrukte (kostbaar) proef in originele kleuren
Cromalin	- fotomechanisch proef (of Agfa proef / Matchpint)

DTP

Desk Top Publishing. Beeldscherm-opmaak.

Eenkleurenpers

Drukt kleur voor kleur, dus vier drukgangen voor een full colordruk. Een vierkleurenpers drukt vier kleuren in een drukgang.

Emulsie

Lichtgevoelige laag op film of plaat.

Filmcacheren (ook lamineren)

Drukwerk voorzien van een matte of glanzende film.

Gramsgewicht

De eenheid waarin het gewicht van papier wordt uitgedrukt, gebaseerd op gewicht per vierkante meter papier. Kopieepapier is meestal 80 gr/m², visitekaartjes zijn meestal 220 gr/m².

Gesatineerd papier

Papier dat nabewerkt wordt op de papiermachine. Door middel van wrijving wordt er een glans op het papier verkregen.

Gestreken papier

Papier dat op de papiermachine voorzien wordt van een strijklag. De strijklag bestaat uit een combinatie van klei en chemische elementen. Dit geeft een extra glad oppervlak.

Hoofdkop

Dit is de kernregel aan het begin van het verhaal die de inhoud weergeeft.

Hoogdruk

Procédé waarbij het drukbeeld verhoogd is, vergelijk met stempelen.

Houhoudend papier

Papier vervaardigd van een cellulose waar hout in verwerkt is. Dit papier is in het algemeen goedkoper dan houtvrij papier. Het drukresultaat is meestal ook minder en het papier kan vergelen.

Houtvrij papier

Papier dat alleen bereid is met cellulose. Dit papier bevat geen houtdeeltjes. Het is een betere papiersoort om te bedrukken en blijft langer wit.

Inslagschema

Schikking van de te drukken pagina's op het vel, zodat ze na afwerking in de juiste volgorde liggen.

Inschiet

Hoeveelheid papier die boven de oplage wordt berekend. Dit is noodzakelijk in verband met het verbruik tijdens het instellen van de drukpers en tijdens het afwerken.

Interlinie

Een interlinie is de afstand tussen 2 regels. Aangegeven in punten.

Intro

Een intro bestaat uit een tekst waarmee een tekst begint. Deze intro's worden meestal in een andere letteropmaak (vet) gezet om de intro aan te duiden.

Korps (corps)

De grootte van de te gebruiken letter. Aangegeven in punten veelal tussen 3 punts (zeer klein) tot 400 punts of nog groter.

Kopij (copij)

De door de opdrachtgever aangeleverde teksten waarvan de druktekst wordt gemaakt.

Kringlooppapier

Papier gemaakt uit reeds gebruikt papier.

Kunstdruk

Papier dat voorzien is van een krijtstrijklaag.

Lay out

Indeling van teksten en afbeeldingen die de leidraad vormen voor drukwerk.

Litho

Positief- of negatieffilm van opnamemodel.

Magenta

De benaming van de kleur rood die gebruikt wordt bij vierkleurendruk.

Meerlevering

Het aantal exemplaren dat meer geleverd wordt dan de gevraagde oplage. Volgens de leveringsvoorwaarden van de (meeste) drukker heeft de drukkerij het recht 10% meer of minder te leveren.

Moiré

Een effect dat ontstaat als 2 rasters in de verkeerde hoek over elkaar heen worden gelegd. Bijvoorbeeld door een foto-opname van een foto-opname.

Offset

Vlakdrukprocede waarbij het drukkende en niet drukkende gedeelte op een vlak liggen en waarbij het drukbeeld via een rubberrol op het papier komt.

Onleesbare film

Film waarbij het beeld onleesbaar is als de emulsiezijde boven ligt.

Opaciteit

De mate van ondoorschijnendheid van papier.

Opzichtmodel

Een model dat niet doorschijnend is. Bijvoorbeeld de tekening of foto.

Overvul

Bij het sluiten en passen van de kleuren geven we het beeld dat moet sluiten een overlapping, die eventuele mispassingen op de drukpers opvangt.

Perforeren

Machinaal aanbrengen van een scheurlijn.

Persvernis

Vernislaag, mat of glanzend, die op de drukpers aangebracht wordt als veredeling en bescherming van het drukwerk.

Platte tekst

Oftewel broodtekst is grootste deel van de tekst, veelal in hetzelfde korps geplaatst.

Postslag vouwen

Nadat de brochure afgewerkt is het geheel over de korte zijde een extra vouwslag geven.

PMS kleuren

Het Pantone Matching Systeem is een internationaal kleurensysteem en referentie voor bijna 1000 drukkleuren. Iedere drukker bouwt op basis van deze kleurreferentie zijn drukinkt op.

Rillen

Een in dik papier of karton geperste vouwlijn.

Rotatiedruk

Druktechniek waarbij eindeloos papier van de rol bedrukt kan worden voor grote oplagen, zoals kranten.

Schreef en schreefloze letter

Een schreefletter is een type letter met schreven, kleine uitsteksels. Een schreefloze letter heeft dit niet.

Sealen

Drukwerk in folie verpakt.

Spotvernis

Plaatselijk aangebrachte UV lak ter veredeling en uitstraling van het drukwerk.

Stanzen

Een bewerking waarbij uit het papier of karton een vorm machinaal wordt uitgesneden met behulp van een stansvorm/mes. Bijvoorbeeld een venster in een map.

Steunkleur

Een kleur die naast een andere kleur wordt gebruikt.

Tampondruk

Vorm van stempeldruk waarbij via verhoogd deel de inkt op drukvorm wordt aangebracht. Veel gebruikt voor relatiegeschenken die ronde vormen hebben.

Tussenkop

Een tussenkop is een kopje in de platte tekst die veelal ook een afwijkende letteropmaak krijgt, soms met witregel eronder. De tussenkop dient als inleiding van komende tekstdeel.

Vellendruk

Druktechniek waarbij vel voor vel bedrukt wordt.

Vierkleuren

Het drukken met 4 achter elkaar volgende kleuren. Met deze werkwijze worden de kleurenafbeldingen verkregen. De vierkleuren inkten zijn cyaan, magenta, yellow en zwart.

Voordrukken

Drukvelen die vooruit bedrukt zijn en waarop naderhand teksten kunnen worden ingedrukt.

Vouwen

Plano (ongevouwen/volledig maat) drukvelen ten opzichte van elkaar omslaan en tegen elkaar leggen. Zoals:

- Zigzag is harmonica vouwen
- Wickelvouw is in de lengte richting vouwen
- Twee slagen parallel
- Luik- of venstervouw
- Kruisslag

Vrijstaand

Een afbeelding die vrij staat in zijn achtergrond.

Yellow

De benaming van de kleur geel die gebruikt wordt bij vierkleurendruk.

Zeefdruk

Drukprocédé gebaseerd op sjabloontechniek waarbij de drukvorm (de zeef) gedeeltelijk afgesloten wordt en het doorlatende deel het drukbeeld vormt. Veel gebruikt bij het bedrukken van textiel en grote posters.

Zetbreedte

De zetbreedte is de breedte waarop een regel wordt gezet. Bijvoorbeeld 1, 2 of 3 koloms.

